

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล

- บ้านแม่ตื่น หมู่ที่ 3

ในสมัยอดีตกาลราวประมาณ พ.ศ. 2514 (จากคำบอกเล่าของพระอธิการบุญจูง สุขมงคล เจ้าอาวาสวัดแม่ตื่นสมัยนั้น) ในอดีตกาลสมัยที่ประชาชนมีน้อย บ้านเมืองยังไม่เจริญ ถนนหนทางยังไม่มีใช้ การสัญจรไปมาลำบาก เวลาจะเดินทางไปไหนต้องเดินตามทางคน ซึ่งทั้งสองข้างทางเดินเป็นพื้นที่ป่ามีเถาวัลย์ตลอดทาง ประกอบกับมีสัตว์ร้ายนา ๆ ชนิด การปกครองขึ้นอยู่กับพระยาเจ้าเมือง เมืองทางเหนือก็ขึ้นอยู่กับเมืองเชียงใหม่ และเจ้าเมืองเชียงใหม่มีคำสั่งให้เจ้านายในกลุ่มของ “ตระกูลวงศ์พื้น” ลงมาสร้างบ้านเรือนขึ้นที่เมืองลี และเมืองเถินซึ่งทั้งสองเมืองนี้ เป็นเมืองร้างมาหลายสิบปี นับตั้งแต่สมัยขอมปกครอง เป็นต้นมา เมื่อกลุ่ม “ตระกูลวงศ์พื้น” ได้มาปลูกบ้านสร้างฐานแล้ว และในต่อมาก็ได้มีการขยายชักชวนกันทำไร่ ทำสวน ตามถิ่นที่ตนเองสร้างหลักปักฐานตามความเหมาะสม บ้างก็แยกย้ายไปทางตะวันตก ตะวันออก ทิศใต้ และทางทิศเหนือ ส่วนประชาชนที่อพยพมาทางทิศเหนือได้เข้ามาบ้านแม่ตื่น ในปัจจุบัน (หมู่ที่ 3 ตำบลแม่ตื่น อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน) มาช่วยกันบูรณะปลูกสร้างกระท่อมที่พักอาศัยเพียงสองสามหลัง ต่อมาก็ได้ปลูกพืชทำไร่ ทำสวนใกล้ ๆ กระท่อมส่วนพวกที่แยกออกมาทำไร่ทำสวนต่างหากก็ได้มีการส่งข่าวสารให้เจ้านายของตนให้อยู่เป็นประจำ เจ้าเมืองได้ทราบข่าวว่าในเขตอำเภอเถิน นี้มีเหตุผีปีศาจดุร้ายมากชอบรังแกชาวบ้านเป็นประจำชาวบ้านอยู่ไม่ได้ก็ไปอพยพหนีไปอยู่ที่อื่นพอเจ้าเมืองได้ทราบดังนั้น จึงได้จัดให้พระยาดังแดง ผู้มีความสามารถปราบผีมาไล่จับมัดผี หรือฆ่าผีเสียหายมาปราบผีในหมู่บ้านพระยาดังแดงได้มีการชักชวนมิตรสหายของตนมาปลูกสร้างบ้านเรือนประมาณ 7-8 หลัง ระหว่างบ้านลุ่มกับบ้านกลางอยู่มาอีกเป็นเวลานานพอสมควร พระยาดังแดงจึงได้ยกเอาเจ้าตะเมาะผีใหญ่ในเขตนี้ให้ขึ้นมาเป็นผีรักษาบ้านเมือง

ในสมัยนั้นในเมืองลี ยังไม่มีบ้านโดยยกเอาผีมาเป็นผีประจำบ้านเลยก็เริ่มมีมาในสมัยพระยาดังแดงนี้เอง เมื่อยกเอาเจ้าตะเมาะมาอยู่แล้ว ก็สร้างหอไว้ที่ป่าไม้ดีหมีข้างลำน้ำลี้ คือ ดงหอบปัจจุบัน พระยาดังแดงชอบจับปลาในแม่น้ำเป็นประจำ วันหนึ่งพระยาดังแดงได้นำแหไปหว่านปลาตามลำพัง ขณะที่เดินริมฝั่งน้ำลี้ นั้น ไปถึงที่หนึ่งได้เห็นปลาเป็นจำนวนมาก จึงคิดอยากได้จึงจัดการหว่านทันที ขณะหว่านแหนั้น ฝั่งน้ำเกิดการพังทลายลงมาเป็นเหตุให้พระยาดังแดงพลาดตกลงไปในน้ำซึ่งลึกและเชี่ยวมาก ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพราะถูกแหพันรอบกายแม้จะพยายามดิ้นก็ไม่หลุด เมื่อตกลงไปในน้ำแล้วในไม่ช้าพระยาดังแดงก็ต้องเสียชีวิตไป ที่พระยาดังแดงเสียชีวิต ภายหลังเรียกว่าวังพระยาดังแดง ต่อมาชาวบ้านเรียกชื่อใหม่ว่าวังแดงมาจนถึงทุกวันนี้ ส่วนบ้านของพระยาดังแดงนั้น อยู่ระหว่างบ้านพ่อน้อยจัน ศรีจา กับบ้านพ่อสมจันทร์ ดาวงค์

นับตั้งแต่ปีที่พระยาดังแดงเสียชีวิตจนถึงปี พ.ศ.2514 ก็ประมาณ 200 ปี ในขณะนั้นมีบ้านเรือนของราษฎรอยู่ประมาณ 10-11 หลัง ต่อมาก็ไม่นานก็ได้มีพระยาแสนคำเป็นชาวเมืองเถินได้พาญาติพี่น้องลูกหลานของตนมาปลูกบ้านสร้างเรือนประกอบอาชีพทำไร่-ทำสวน ร่วมกับบ้านที่เหลือหลังพระยาดังแดงเสียชีวิต บ้านของพระยาแสนคำอยู่ที่บ้านลุ่มระหว่างบ้านพ่อน้อยจัน ศรีจา กับบ้านพ่อสมจันทร์ ดาวงค์ พระยาแสนคำ อยู่ที่บ้านลุ่มได้ประมาณ 50 ปี ก็มีบ้านเพิ่มขึ้นประมาณกว่า 50 กว่าหลังคา พอหมดสมัยของพระยาแสนคำก็มีพ่อควายรับหน้าที่หัวหน้าหมู่บ้านต่อ ๆ มา พ่อควาย บ้านอยู่ระหว่างบ้านพ่อน้อยจัน ทาปา กับบ้านพ่อน้อย บุญทาทิยะ พ่อควายก็ได้อยู่บ้านนั้นมาจนเสียชีวิตมาจนถึงบัดนี้ลูกหลานก็ได้สืบสกุลมาจนถึงบัดนี้ คือนามสกุล ควายอ้าย ของตระกูลพระยาดังแดงมาจวบจนทุกวันนี้ (ข้อมูลจากแผนชุมชนบ้านแม่ตื่น หมู่ที่ 3)

➤ บ้านห้วยโป่งสามัคคี

ห้วยโป่งสามัคคี ชื่อหมู่บ้านเป็นชื่อที่ผสมกันระหว่างคำสองคำ คือคำว่า ห้วยโป่ง และคำว่า สามัคคีห้วยโป่งเป็นลำห้วยที่ไหลผ่านหมู่บ้าน เมื่อก่อนเป็นลำห้วยที่มีดินโป่ง หรือดินที่มีความเค็มอยู่พอสมควร คนสมัยก่อนก็ชอบมาล่าสัตว์ที่นี่เพราะมีสัตว์มากินที่โป่งนี้จำนวนมาก เช่น กวาง เก้ง วัว ควาย กระต่าย ฯลฯ จะมากินดินโป่งนี้ในช่วงฤดูแล้ง ประมาณเดือน มกราคม ถึง พฤษภาคม และคนในหมู่บ้านจึงนำมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน และชาวบ้านอยากจะให้มีความมั่นคงและปกติสุข การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงถึงเสมอด้วยว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นหมู่คณะ ความสมัครสมานปรองดองกัน รู้จักปฏิบัติหน้าที่ให้ประสานส่งเสริมกัน และมีความพร้อมเพียงของทุกคนคนจึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยดี จึงนำคำว่า **สามัคคี** นี้มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านด้วย

ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้านชุมชนบ้านห้วยโป่งสามัคคี บ้านห้วยโป่งสามัคคี อยู่ในเขตรับผิดชอบของอำเภอสี จังหวัดลำพูน อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดลำพูน ใช้เส้นทางหลวงเลข 106 ในการสัญจรไปมา อยู่ห่างจากอำเภอสี 25 กิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวจังหวัดลำพูน 70 กิโลเมตร ลักษณะของหมู่บ้านจะเป็นภูเขา ทางด้านทิศตะวันตก และทิศตะวันออกจะเป็นที่ลาดเทลดหลั่นลงมาทางบริเวณกลางหมู่บ้าน ซึ่งบริเวณนี้จะมีลำห้วยไหลผ่านจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก ไหลลงสู่แม่น้ำลี้ และมีอีกสองลำห้วย ที่ไหลผ่านบริเวณหมู่บ้านปัจจุบันชาวบ้านได้ทำการขุดอ่างที่ลำห้วยโป่ง เพื่อใช้ประโยชน์ในหมู่บ้าน และบริเวณที่ราบเชิงเขา ทางทิศตะวันตก มีความลาดไม่สูงมากนัก ชาวบ้านใช้ในการปลูกพืชไร่และผลไม้ ต่อจากที่ราบเชิงเขาขึ้นไปจะเป็นภูเขาและป่าไม้

ข้อมูลพื้นฐาน บ้านห้วยโป่งสามัคคี มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมดประมาณ 401 ครัวเรือน พื้นที่ทั้งหมด 17,675 ไร่ แยกเป็นชาย 577 คน หญิง 594 คน รวมทั้งหมด 1,171 คน มีพื้นที่ทำนา 175 ไร่ ทำสวนลำไย 716 ไร่ ทำสวนมะม่วง 44 ไร่ ทำไร่ข้าวโพด 672 ไร่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม 201 ครัวเรือน ประกอบอาชีพค้าขาย 30 ครัวเรือน อาชีพรับจ้างทั่วไป 135 ครัวเรือน ทำงานประจำ/รับราชการ 35 ครัวเรือน

บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11 ประชากรส่วนมากจะเป็นคนในท้องถิ่น ตั้งแต่เดิมแล้วอีกส่วนหนึ่งมาจากที่อื่นๆ ชาติพันธุ์เดิมมาจาก “ไต” และ “ลาว” บ้านแม่ตื่นเดิมมีการเกษตรเป็นหลักคือการทำนาตั้งแต่พวกละว้าอยู่ ต่อมา มีชาวบ้านพื้นเมืองเข้ามาอยู่มีการทำนามากขึ้นบางส่วนอพยพ หนีน้ำท่วมเข้ามาอยู่จากหลายที่ การทำการเกษตรเริ่มมากขึ้น มีการถางป่าไม้มีการทำไร่ ทำสวนข้าวโพด ปลูกหอมแดง กระเทียมและพืชผักตามฤดูกาล และมีการเลี้ยงสัตว์บ้าง เช่น โค กระบือ สุกร เป็นต้น โดยมีอาชีพด้านการพาณิชย์และรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง

ชุมชนบ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11 มีปราชญ์ชาวบ้านที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน หลากหลายสาขาอาชีพ ได้แก่ ผู้ให้ความรู้ทางด้านช่างตีเหล็ก(มิด,เสียม) คือ นายเลิศ ดีบุญ,ด้านการจักสานไม้กวาด ตะกร้า คือ นายตา ศรีจา , ด้านดนตรีพื้นเมือง คือนายทรัพย์ มูลแก้ว, นายทอง ชมพู, ด้านการแปรรูปอาหาร(การทำ แคบหมู) คือนายศรีสุพรรณ กาวีโจง, ด้านขวกกษุ(การรักษาโรคกระดูกโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ นายขัน ปิงเมา,ด้าน นวดแผนไทยโบราณ คือ นางบัวเชียว สมสี, ด้านการทำปุ๋ยหมัก,น้ำหมัก การปลูกผักอินทรีย์ คือนางวรรณทิภา ปัญญากรณ์, ด้านการถนอมอาหาร (การทำหน่อไม้ลอยฟ้า) คือนางบุญเรียม จันคำนวน ซึ่งเป็นทุนที่ได้สืบทอดต่อกันมา

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทางชุมชนบ้านห้วยโป่งสามัคคี มีป่าชุมชนในพื้นที่ 1,700 ไร่ ซึ่งทุกคนในชุมชนได้ร่วมกันดูแล รักษา และใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยพื้นที่ดังกล่าวได้คงไว้ซึ่งฝักหวานป้ามดแดง หน่อไม้ เห็ดป่าตามฤดูกาล ซึ่งคนในหมู่บ้านสามารถเก็บไปกิน หรือนำไปขายได้ สำหรับการบริหารจัดการป่าชุมชน ทางหมู่บ้านได้รับงบประมาณจากป่าไม้จังหวัดลำพูนในปี พ.ศ.2559 จำนวนเงิน 50,000 บาท เพื่อนำมาบริหารจัดการ ซึ่งหมู่บ้านได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลป่าโดยคณะกรรมการเป็น 2 ชุด คือ ชุดดูแลควบคุมไฟป่า และชุดพิทักษ์ป่าชุมชน สำหรับคณะกรรมการป่าชุมชน แบ่งเป็น 5 คุ่ม แต่ละคุ่มมีหัวหน้า และคณะกรรมการดูแลชุดละ 15 คน เพื่อดูแลการแบ่งเขตป่าในแต่ละคุ่มรับผิดชอบให้ดี มีการตั้งกฎกติกาของหมู่บ้านผ่านเวทีประชาคมถ้าหากมีการกระทำผิดลักลอบตัดไม้ในเขตป่าชุมชนมีการปรับครั้งละ 5,000 บาท แต่ถ้าหากชาวบ้านคนใดมีความจำเป็นต้องใช้ไม้ไปทำประโยชน์จะต้องมาขออนุญาตจากหัวหน้าคุ่มเพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการก่อนดำเนินการ หากว่าทางคณะกรรมการตัดสินไม่ได้ จะเชิญกำนันมาร่วมประชุมตัดสินอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ทางชุมชนยังมีป่าต้นน้ำ 1 แห่ง อ่างเก็บน้ำห้วยโป่ง 2 อ่าง มีอ่างโครงการพระราชดำริอ่างแม่ตั้น 1 อ่าง มีลำห้วยแม่ตั้น ลำห้วยโป่ง สำหรับการผลิตน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เพื่อการเกษตรให้ทุกคนในชุมชน

วัฒนธรรมและประเพณี ทางชุมชนบ้านห้วยโป่งสามัคคี มีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ดังนี้ ประเพณีสงกรานต์วันพระธาตุวันเพ็ญเดือน 9 เหนือ จัดในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ประเพณีทำบุญบั้งไฟ เพื่อบูชาเทวดาตามความเชื่อโบราณให้ฝนได้ตกตามฤดูกาล มักจะจัดในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ประเพณีเลี้ยงเจ้าพ่อดงทอ จัดในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ประเพณีเลี้ยงเจ้าพ่ออ่างแม่ตั้นเลี้ยงผีฝ่าย จัดในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ แก่ไม้ก่าสลิ สิบชะตาบ้าน จัดในช่วงวันที่ 13-15 เมษายน ประเพณีตานก๋วยสลากจัดในเดือนตุลาคมของทุกปี อีกทั้งวันสำคัญทางศาสนา งานบุญ งานศพ ทุกคนในชุมชนจะมาร่วมกันช่วยกันทุกอย่างที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน จากวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาช้านาน ทำให้ชุมชนอยู่รวมกันอย่างมีความสุข ทุกคนอยู่อย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้นทุกคนพร้อมใจเชื่อฟังผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ด้านการบริหารกองทุน ชุมชนบ้านห้วยโป่งสามัคคีมีกองทุนใหญ่ของหมู่บ้านได้แก่กองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้เริ่มจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2545 ได้การสนับสนุนจำนวน 1 ล้านบาทมาเพื่อให้ชุมชนบริหารจัดการ ซึ่งในปัจจุบันมีงบประมาณบริหารจัดการจำนวน 2,670,000.-บาท คณะกรรมการกองทุนได้เล็งเห็นความสำคัญของสวัสดิการสมาชิกจึงได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ร่วมกันทั้งอำเภอ ปัจจุบันมีสมาชิกเพิ่มขึ้น โดยสมาชิกออกค่าสงเคราะห์เป็นรายปี ปี ๆ ละ 540 บาท ถ้าสุดสมาชิกเสียชีวิตจะได้รับค่าตอบแทน 100,000 บาท และมีกองทุนฌาปนกิจหมู่บ้าน ชมรมผู้สูงอายุ กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนเงินออม กองทุนกลุ่มเกษตรกร กองทุนสัจจะวันละบาท กลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกรในเขตเทศบาล กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มส่งเสริมอาชีพสตรี เป็นต้น

ปัจจุบันบ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11 ประชาชนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีเรื่องวัฒนธรรมภายในชุมชน ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งในการสืบสานวัฒนธรรมเป็นอย่างดีจึงทำให้ได้ความสามัคคีในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่องเรื่องของกองทุนชุมชน ได้มีการวางกฎกติกาของกลุ่มกองทุนอย่างชัดเจน และได้มีการช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกด้วยกันเป็นอย่างดีมาอย่างต่อเนื่อง ขบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆล้วนมีความสามัคคีกันดีเยี่ยม (ข้อมูลจากแผนชุมชนบ้านห้วยโป่งสามัคคี โดยกลุ่มศูนย์จัดการศัตรูพืช หมู่ที่ 11)

➤ บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12

ในอดีตกาลก่อนจะมาเป็นบ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12 ซึ่งแยกมาจากบ้านแม่ตั้น หมู่ที่ 3 นั้น จากคำบอกเล่าในอดีต มีลำห้วยน้ำไหลผ่าน (ซึ่งในปัจจุบันคือสะพานก่อนข้ามไปบ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12) ไปจนท้ายสุดหมู่บ้าน (ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ห้วยแม่เอิบ) และในวันสำคัญๆ หรือวันพระ จะมีหัวเรือ (เฮือ) โผล่หัวขึ้นมาให้ได้พบเห็นเป็นประจำ จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่บรรจุหีบเงิน หีบทอง (ในอดีตเรียก เอิบ) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแยกมาตั้งหมู่บ้านใหม่จึงตั้งชื่อว่า บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12 ในปัจจุบัน

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลแม่ตั้น

ด้วยกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าพื้นที่บางส่วนของ อำเภอเถิง จังหวัดลำพูน มีสภาพในด้านการตั้งถิ่นฐานการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพเศรษฐกิจของชุมชน บริการทางสังคม และบริการสาธารณะ และรายได้ส่วนท้องถิ่นดีขึ้น จึงสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาล เพื่อประโยชน์ในการทะนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2459 จึงยกฐานะพื้นที่บางส่วนของตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน จัดตั้งให้เป็นสุขาภิบาลขึ้นและมีชื่อว่า “สุขาภิบาล” ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา มีพื้นที่ 4.07 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บริเวณชุมชนเป็นบางส่วนในท้องที่ 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 3 บ้านแม่ตืน , หมู่ที่ 11 บ้านห้วยโป่งสามัคคี,หมู่ที่ 12 บ้านห้วยเรือแม่เอิบ และหมู่ที่ 16 บ้านเด่นสวรรค์

ปีพุทธศักราช 2535 กระทรวงมหาดไทยประกาศยกฐานะท้องถื่นบางส่วนของตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ซึ่งมีสภาพอันควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาลได้ จึงประกาศจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลมีชื่อว่า “สุขาภิบาลแม่ตืน” ประกาศเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2535

ปีพุทธศักราช 2542 ได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 (มาตรา 4) ให้บรรดาสสุขาภิบาลตามกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาลที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล “สุขาภิบาลแม่ตืน” จึงเปลี่ยนแปลงเป็น “เทศบาลตำบลแม่ตืน”

ปีพุทธศักราช 2556 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2557 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน โดยรับพื้นที่บางส่วน หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 11 หมู่ที่ 12 และหมู่ที่ 16 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

- **ขนาดและที่ตั้งเทศบาลตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน**

เทศบาลตำบลแม่ตืน ประกอบด้วยหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตืน,หมู่ที่ 11 บ้านห้วยโป่งสามัคคี,หมู่ที่ 12 บ้านห้วยเรือแม่เอิบ และหมู่ที่ 16 บ้านเด่นสวรรค์ ตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน มีพื้นที่ประมาณ 66.30 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 41,437 ไร่ 2 งาน

ปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่ ณ เลขที่ 1 ซอย 3 หมู่ที่ 3 ตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน 51110 บนถนนทางหลวงหมายเลข 106 ถนนสายลำพูน-ลี่ ช่วงกิโลเมตรที่ 27 โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

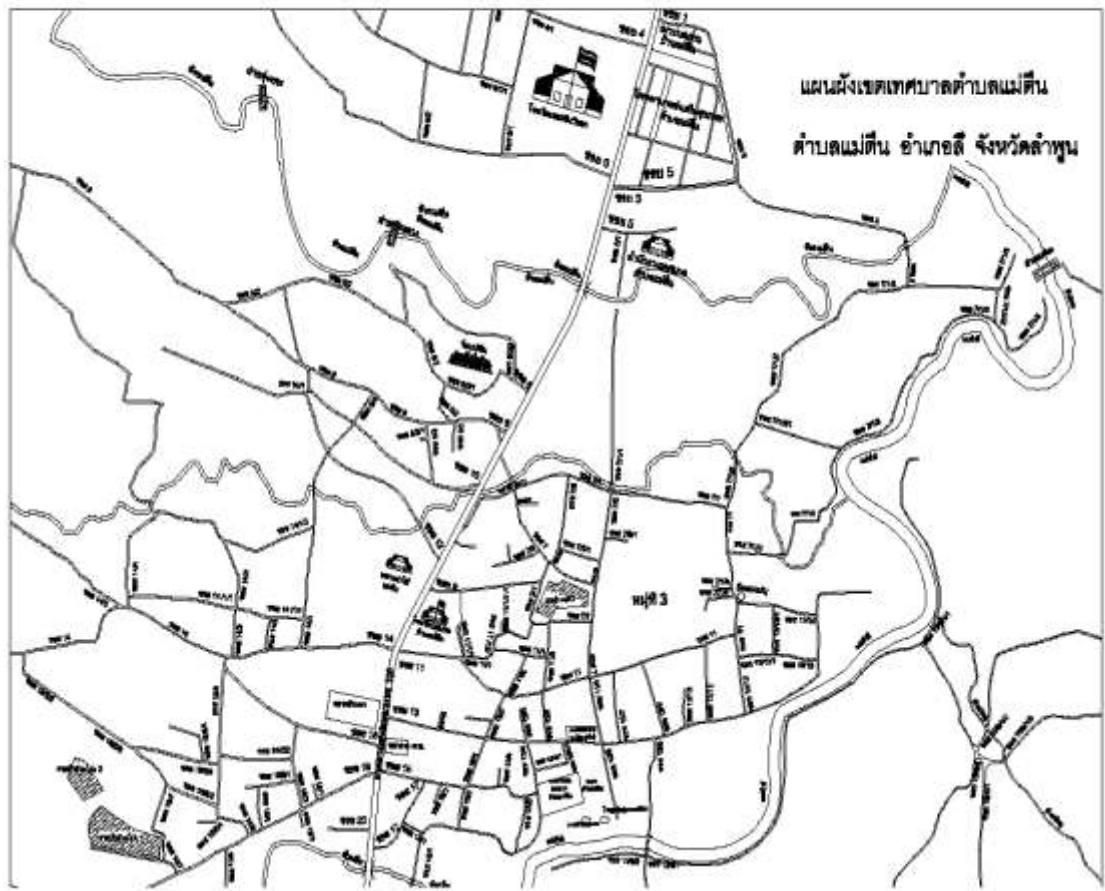
ทิศเหนือ ติดต่อกับ หมู่ที่ 6 บ้านแม่ป๋อก เขตเทศบาลตำบลศรีวิชัย อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

ทิศใต้ ติดต่อกับ หมู่ที่ 4 องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน (บ้านวังมน)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ต๋นนั้น มีประชาชนอาศัยหนาแน่น บนถนนสายลำพูน – ลี้ (ถนนพหลโยธิน หมายเลข 106) ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาทางด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตก จะลาดเทลงลงมา มีแม่น้ำไหลผน จากทางทิศใต้ไปทางทิศเหนือ รวมระยะทางที่ไหลผ่านประมาณ 20 กิโลเมตรผ่านตำบลศรีวิชัยสู่อำเภอบ้านโฮ่งบริเวณสองฝั่งแม่น้ำลี้ จะมีที่ราบริมฝั่ง ตลอดสาย ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ต๋น จะใช้บริเวณที่ราบนี้ ประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำสวน เกษตรกรรม เช่น ปลูกพืชผักตามฤดู เช่น ข้าว ข้าวโพด กระเทียม หอมแดง เป็นต้น และไม้ผลต่างๆ ต่อจากที่ราบบริเวณแม่น้ำลี้ขึ้นไปจะเป็นบริเวณที่ราบเชิงเขา มีความลาดชันซึ่งทางทิศตะวันออกไม่สูงมากนัก แต่บริเวณทางทิศตะวันตก ค่อนข้างสูง ราษฎรใช้พื้นที่ในการปลูกพืชไร่และไม้ผล ต่อจากพื้นที่ราบเชิงเขาแห่งนี้จะเป็นพื้นที่ที่ภูเขาและป่าไม้ ระดับความสูงของที่นี่จากระดับน้ำทะเล 440–500 เมตร บริเวณที่ราบเชิงเขาปลูกพืชไร่ ไม้ผล ความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 500–650 เมตร ด้านที่เป็นเขาสูงกว่า 650 เมตร (ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ลี้)

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ ในฤดูหนาวจะมีอากาศเย็นค่อนข้างหนาว ฤดูแล้งมีความยาวนานจะทำให้อากาศจะร้อนถึงร้อนจัดในฤดูร้อน และจะมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างเด่นชัด 3 ช่วงฤดู คือ ช่วงเดือนปลายเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคมและเมษายนมีอากาศร้อน ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะมีฝนตกชุกเป็นฤดูฝนและช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์มีอากาศหนาวเย็นเป็นฤดูหนาว ซึ่งฤดูหนาวและฤดูร้อนนั้น เป็นช่วงฤดูแล้ง ที่มีระยะเวลาติดต่อกันประมาณ 6 เดือน ในช่วงฤดูฝนอีก 6 เดือน นั้น อากาศจะไม่ร้อนเท่ากับในฤดูร้อน และไม่หนาวเย็นเท่า ฤดูหนาว คือมีอุณหภูมิปานกลางอยู่ระหว่างสองฤดูดังกล่าว

ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ต๋น ส่วนใหญ่จะเป็นดินเหนียว ดินร่วนปนทราย ซึ่งพื้นที่ดินนี้เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม และทำไร่ ทำสวน ปลูกหอม กระเทียมและปลูกข้าว ได้เป็นอย่างดี

ด้านการเมือง/การปกครอง

เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลแม่ตื่น อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ผู้นำผู้ใหญ่บ้าน
3	บ้านแม่ตื่น	536 ครัวเรือน	นายสายันต์ รังสิยามณ
11	บ้านห้วยโป่งสามัคคี	421 ครัวเรือน	นายนิเวศ เสนาทาน
12	บ้านห้วยเรือแม่เอิบ	284 ครัวเรือน	นายสมบัติ ติ้พรม
16	บ้านเด่นสวรรค์	111 ครัวเรือน	นายสุรพล จำปาทอง

(ข้อมูล จากสำนักทะเบียนเทศบาลตำบลแม่ตื่น ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

การเลือกตั้ง

สรุปผลเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ตื่น เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564 มีประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 2,293 คิดเป็นร้อยละ 80.34% ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 2,854 คน ส่วนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลแม่ตื่น มีประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 2,296 คิดเป็นร้อยละ 80.36% ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน 2,857 คน

ตารางสรุปผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ตื่น เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564

รายละเอียด	เขตที่ 1		เขตที่ 2		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	1,409	100	1,445	100	2,854	100
2. มาใช้สิทธิ (คน)	1,153	81.83	1,140	78.89	2,293	80.34
3. ผู้ไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	256	18.17	305	21.10	561	19.66
4. บัตรดี (บัตร)	1,102	95.58	1,104	96.84	2,206	96.21
5. บัตรเสีย (บัตร)	34	2.95	23	2.02	57	2.45
6. บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน(บัตร)	17	1.47	13	1.14	30	1.31

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาลตำบลแม่ตื่น ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2564

ตารางสรุปผลการนับคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลแม่ตื่น เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564

รายละเอียด	รวม	
	จำนวน	%
1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	2,857	100
2. ผู้มาใช้สิทธิ (คน)	2,296	80.36
3. ผู้ไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	561	19.64
4. บัตรดี (บัตร)	2,190	95.38
5. บัตรเสีย (บัตร)	63	2.74
6. บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน(บัตร)	43	1.87

(ข้อมูลจากสำนักปลัดเทศบาลตำบลแม่ตื่น ณ วันที่ 28 มีนาคม 2564)

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร (เปรียบเทียบย้อนหลัง 3-5 ปี และคาดการณ์ในอนาคต)

ปี พ.ศ. 2560				
ชื่อชุมชน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
บ้านแม่ตื่น หมู่ที่ 3	675 คน	725 คน	1,400 คน	531 ครัวเรือน
บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11	577 คน	595 คน	1,172 คน	406 ครัวเรือน
บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12	291 คน	339 คน	630 คน	277 ครัวเรือน

บ้านเด่นสวรรค์ หมู่ที่ 16	138 คน	127 คน	265 คน	104 ครั้วเรือน
รวม	1,681 คน	1,786 คน	3,467 คน	1,318 ครั้วเรือน
ปี พ.ศ. 2561				
ชื่อชุมชน	ชาย	หญิง	รวม	ครั้วเรือน
บ้านแม่ตืน หมู่ที่ 3	650 คน	731 คน	1,381 คน	530 ครั้วเรือน
บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11	585 คน	591 คน	1,176 คน	408 ครั้วเรือน
บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12	308 คน	356 คน	664 คน	279 ครั้วเรือน
บ้านเด่นสวรรค์ หมู่ที่ 16	137 คน	135 คน	272 คน	108 ครั้วเรือน
รวม	1,680 คน	1,813 คน	3,493 คน	1,325 ครั้วเรือน
ปี พ.ศ. 2562				
ชื่อชุมชน	ชาย	หญิง	รวม	ครั้วเรือน
บ้านแม่ตืน หมู่ที่ 3	640 คน	742 คน	1,382 คน	534 ครั้วเรือน
บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11	578 คน	584 คน	1,162 คน	410 ครั้วเรือน
บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12	305 คน	357 คน	662 คน	278 ครั้วเรือน
บ้านเด่นสวรรค์ หมู่ที่ 16	140 คน	138 คน	278 คน	108 ครั้วเรือน
รวม	1,663 คน	1,821 คน	3,484 คน	1,330 ครั้วเรือน
ปี พ.ศ. 2563				
ชื่อชุมชน	ชาย	หญิง	รวม	ครั้วเรือน
บ้านแม่ตืน หมู่ที่ 3	638 คน	724 คน	1,362 คน	534 ครั้วเรือน
บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11	587 คน	587 คน	1,174 คน	417 ครั้วเรือน
บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12	299 คน	356 คน	655 คน	284 ครั้วเรือน
บ้านเด่นสวรรค์ หมู่ที่ 16	143 คน	142 คน	285 คน	112 ครั้วเรือน
รวม	1,667 คน	1,809 คน	3,476 คน	1,347 ครั้วเรือน
ปี พ.ศ. 2564				
ชื่อชุมชน	ชาย	หญิง	รวม	ครั้วเรือน
บ้านแม่ตืน หมู่ที่ 3	621 คน	712 คน	1,333 คน	536 ครั้วเรือน
บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11	586 คน	584 คน	1,170 คน	421 ครั้วเรือน
บ้านห้วยเรือแม่เอิบ หมู่ที่ 12	293 คน	355 คน	648 คน	284 ครั้วเรือน
บ้านเด่นสวรรค์ หมู่ที่ 16	143 คน	143 คน	286 คน	111 ครั้วเรือน
รวม	1,643 คน	1,794 คน	3,437 คน	1,352 ครั้วเรือน

(ข้อมูลจากสำนักทะเบียนเทศบาลตำบลแม่ตืน ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564)

คาดการณ์ในอนาคต

การคาดการณ์ในอนาคต ครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน (ที่มา จากบทความสถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ)

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
อายุน้อยกว่า 1 ปี	9	13	22	10	13	23	11	12	23	10	10	20	10	9	19
อายุช่วง 1 - 10 ปี	118	132	250	104	133	237	100	143	243	108	135	243	108	130	238

อายุช่วง 11-20 ปี	178	165	343	181	163	344	167	162	329	164	165	329	155	160	315
อายุช่วง 21-30 ปี	222	251	473	233	162	495	228	234	462	222	230	452	211	253	464
อายุช่วง 31-40 ปี	300	204	504	235	209	444	229	223	452	224	223	447	223	220	443
อายุช่วง 41-50 ปี	262	284	546	260	268	528	243	261	504	255	252	507	250	240	490
อายุช่วง 51-60 ปี	324	345	669	311	368	679	313	638	681	303	355	658	304	356	660
อายุช่วง 61-70 ปี	199	241	440	230	241	471	220	254	474	227	270	497	224	275	499
อายุช่วง 71-80 ปี	99	87	186	107	98	205	105	105	210	110	106	216	114	117	231
อายุช่วง 81-90 ปี	33	52	85	35	55	90	38	60	98	37	54	91	40	55	95
อายุช่วง 90-100 ปี	5	12	17	7	11	18	7	9	16	7	9	16	4	8	12
รวม	1,681	1,786	3,467	1,680	1,813	3,493	1,663	1,821	3,484	1,667	1,809	3,476	1,643	1,794	3,437

สภาพทางสังคม

การศึกษา

ด้านการศึกษามีโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแม่ตื่น แต่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ตื่น) จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษา (โรงเรียนแม่ตื่นวิทยา) จำนวน 1 แห่ง

- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- สถานศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (สังกัดเทศบาลตำบลแม่ตื่น) จำนวน 1 แห่ง

ลำดับ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนนักเรียน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแม่ตื่น	29	38	67

(ข้อมูล กองการศึกษา เทศบาลตำบลแม่ตื่น ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ตื่น ตำบลแม่ตื่น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ลำดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาลปีที่ 2	6	11	17
อนุบาลปีที่ 3	12	12	24
ประถมปีที่ 1	10	9	19

ประมปีที่ 2	13	15	28
ประมปีที่ 3	15	18	33
ประมปีที่ 4	38	42	80
ประมปีที่ 5	10	13	23
ประมปีที่ 6	14	15	29
รวมทั้งหมด	118	135	253

ข้อมูลจากโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ต๋น (ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2564)
ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนแม่ต๋นวิทยา ตำบลแม่ต๋น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ลำดับชั้น	ชาย	หญิง	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น ม.1/1	10	9	19
มัธยมศึกษาตอนต้น ม.1/2	10	8	18
มัธยมศึกษาตอนต้น ม.2/1	14	10	24
มัธยมศึกษาตอนต้น ม.2/2	12	14	26
มัธยมศึกษาตอนต้น ม.3/1	14	16	30
มัธยมศึกษาตอนต้น ม.3/2	20	9	29
รวม	80	66	146
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4/1	1	13	14
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4/2	14	9	23
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.5/1	4	17	21
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.5/2	6	10	16
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6/1	2	10	12
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6/2	14	18	44

รวม	41	77	118
รวมทั้งหมด	121	143	264

(หมายเหตุ ข้อมูลจากโรงเรียนแม่ตื่นวิทยา ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564)

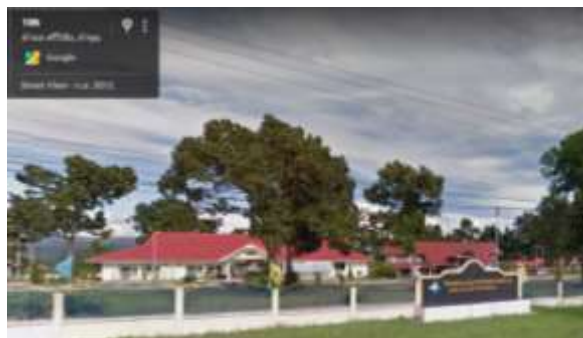
สาธารณสุข

ในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น มีสถานอนามัยตำบล 1 แห่ง คือ สถานอนามัยตำบลแม่ตื่น ตั้งอยู่เลขที่ 242/4 หมู่ 3 ตำบลแม่ตื่น อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน เบอร์โทรศัพท์ 053-008109 เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิซึ่งอยู่ภายใต้เครือข่าย (CUP) มีบุคลากรที่พร้อมให้บริการด้านต่างๆ ได้แก่ แพทย์จากโรงพยาบาลลี พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุขฯ ทันตกรรม แพทย์แผนไทย และให้บริการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วย ให้บริการด้านการตรวจวินิจฉัยโรค
2. รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพเบื้องต้น
3. บริการทันตกรรม ให้บริการด้านสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในแต่ละกลุ่มอายุ อาทิ กลุ่มเด็ก (0-6 ปี) ให้ทันตสุขศึกษาแก่แม่และเด็ก ส่วนกลุ่มอายุ 6-15 ปี ต้องมีการให้บริการเคลือบปิดหลุมร่องฟันในเด็ก ป.1 รวมถึงการตรวจสุขภาพในช่องปากและให้ทันตสุขศึกษาเด็กในโรงเรียน มีการให้ฟลูออไรด์เสริมในทุกกลุ่มอายุ และในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับรังสีรักษา รวมถึงให้การด้านรักษา เช่น การถอนฟัน ผ่าฟันคุด การอุดฟัน การขูดหินน้ำลาย การรักษารากฟันเด็ก เป็นต้น
4. ให้บริการเยี่ยมบ้าน และบริการเชิงรุก
5. ให้บริการตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือบริการตรวจทางเทคนิคการแพทย์ (มีห้อง X-Ray)
6. ให้บริการกายภาพบำบัด
7. แพทย์แผนไทย ให้บริการการนวดไทย เช่นการประคบสมุนไพร,อบไอน้ำสมุนไพร,กิจกรรมการดูแลหญิงหลังคลอด,บริการเภสัชกรรมไทย เป็นต้น
8. ให้บริการเภสัชกรรม ด้านต่างๆ เป็นต้น

จำนวนสถานพยาบาล

สถานพยาบาล	จำนวน (แห่ง)
สถานอนามัยตำบลแม่ตื่น	1
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	2

อาชญากรรม

ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่นส่วนใหญ่ ดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีครอบครัวที่อบอุ่นระดับปานกลาง เป็นสังคมแบบพึ่งพาอาศัยกัน จึงทำให้ไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น

ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น ทางเทศบาลตำบลแม่ตื่น ได้ร่วมมือกับทางปกครองอำเภอเถลิง ผู้นำชุมชนภายในเขตเทศบาลฯ ได้ทำการออกสำรวจและสุ่มตรวจหาสารเสพติด (Re X-Ray) พบว่าในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น ยังคงมีจำนวนผู้ที่ติดยาเสพติดไม่มากแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อยและยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลเนื่องมาจากได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำชุมชน ประชาชน หน่วยงานของเทศบาลฯ และหน่วยงานอื่นๆ มีการช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็น

ประจำ การแก้ไขปัญหาของเทศบาลฯ สามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจกเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ฯลฯ เป็นต้น

การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลตำบลแม่ตื่น มีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

✓ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์

✓ รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ปัจจุบันได้รับรายเดือนๆ ละ 600 บาทซึ่งทางเทศบาลตำบลแม่ตื่น ได้บริการส่งต่อยังหน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ซึ่งภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น มีทั้งหมดจำนวน 48 ราย) ข้อมูลจาก กองสวัสดิการสังคม ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564

✓ ประสานการทำบัตรผู้พิการ ฯลฯ

จำนวนผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้มีภูมิคุ้มกันบกพร่องภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น

รายการ	ชาย	หญิง	รวม
ผู้สูงอายุ	421 คน	506 คน	927 คน
ผู้พิการ	123 คน	102 คน	225 คน
ผู้มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง	4 คน	5 คน	9 คน
รวมทั้งหมด	548 คน	613 คน	1,161 คน

(ข้อมูล กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลแม่ตื่น ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564)

ระบบบริการพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่ง เทศบาลตำบลแม่ตื่น มีถนนสายหลักผ่านในเขตเทศบาล 1 สาย คือ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 106 สายลำพูน-ลี่ สำหรับการคมนาคมภายในเขตเทศบาลของชุมชนแต่ละหมู่บ้านมีถนนสายลาดยางและคอนกรีตเชื่อมติดต่อกันโดยตลอด ทั้ง 4 หมู่บ้าน สามารถติดต่อสัญจรระหว่างหมู่บ้านตลอดจนติดต่อกับอำเภอและจังหวัดได้สะดวกรวดเร็วทุกฤดูกาล

การไฟฟ้า

ชุมชนภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น มีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแม่ตื่น (สาขาย่อย) ของอำเภอลี่ ตั้งอยู่ที่ 544 หมู่ที่ 11 บ้านห้วยโป่งสามัคคี ตำบลแม่ตื่น อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน โทรศัพท์ 053-509355 โดยให้บริการด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ขอใช้ไฟฟ้า
- ขอขยายเขตไฟฟ้า
- รับชำระค่าไฟฟ้า
- แจ้งกระแสไฟฟ้าขัดข้อง
- ได้รับบริการด้านกระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าสาขาย่อยแม่ตื่น ครบทุกหมู่บ้าน โดยมีครัวเรือนที่ใช้กระแสไฟฟ้าจำนวน 1,430 ราย

(ข้อมูล การไฟฟ้าสาขาย่อยแม่ตื่น (อำเภอลี่) ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564)

การประปา การประปา ในส่วนของเทศบาลตำบลแม่ตื่น ให้บริการน้ำประปาในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น จำนวน 1,035 ราย (หลังคาเรือน) ประปาของเทศบาลฯ มีจำนวน 5 แห่ง กำลังการผลิตแห่งละไม่น้อยกว่า 10 ลบ.ม./ชม หรือที่สามารถผลิตน้ำได้ไม่น้อยกว่า 1,000 ลบ.ม./วัน จากปริมาณความต้องการใช้น้ำประปา ไม่น้อยกว่า 490 ลบ.ม./วัน (ค่าเฉลี่ยการใช้น้ำปีงบประมาณ 2564) นอกจากนั้นยังมีประปาหมู่บ้าน (ประปาภูเขา) จำนวน 3 แห่ง (ข้อมูลจาก กองการประปาเทศบาลตำบลแม่ตื่น ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

โทรศัพท์ ปัจจุบันภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น มีระบบการสื่อสารที่ทันสมัย คือ ระบบโทรศัพท์ 4-5 G ใน ระบบ GSM ระบบ DTAC ระบบ TUREMOVE และระบบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

1. มีที่ทำการไปรษณีย์เอกชน จำนวน 1 แห่ง
2. มีบริษัทนมซีเส็ง จำกัด สาขาบ้านแม่ตื่น (ให้บริการสำหรับการขนส่ง) จำนวน 1 แห่ง
3. มีรถสองแถว รถเมย์ ผ่านถนนหมายเลข 106 สำหรับบริการรับส่ง วัสดุ และขนส่ง
4. มีบริษัทและเอกชน ที่ให้บริการสำหรับขนส่ง จำนวน 3 แห่ง (ให้บริการเกี่ยวกับรับส่ง-สินค้า)

ระบบเศรษฐกิจ

การเกษตร

ในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 1,400 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่นาประมาณ 1,300 ไร่ พื้นที่ทำสวน ประมาณ 500 ไร่ โดยพื้นที่ทำสวนส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ ปลูกข้าว หอม กระเทียม มันสำปะหลัง สวนลำไย และ สวน มะม่วง เป็นต้น

ในส่วนของเทศบาลตำบลแม่ตื่น ยังมีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเทศบาลตำบลแม่ตื่น ให้บริการ ปรึกษา และให้ความรู้ในการผลิตเชื้อราต่างๆ เพื่อป้องกันศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมี เช่น เชื้อบีวีวีเรีย เชื้อไตรโครโดตมา ฯลฯ

การประมง

-ในเขตเทศบาลไม่มีการประมง-

การปศุสัตว์

ปศุสัตว์ภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น ร้อยละ 0.6 % เป็นการเลี้ยงไว้ในครัวเรือนไม่ได้เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม สัตว์ที่เลี้ยงไว้ในครอบครัวยุคใหม่ ได้แก่ วัว กระบือ ไก่ สุนัข เป็นต้น

การบริการ

1. ธนาคารเพื่อการเกษตร	1	แห่ง
2. สถานีบริการน้ำมัน (ปั้มน้ำมัน)	1	แห่ง
3. ตลาดสด	1	แห่ง (เอกชน)
4. ร้านขายของชำ	19	แห่ง
5. ร้านอาหาร	18	แห่ง
6. สถานีบริการปั้มน้ำมันหยอดเหรียญ	1	แห่ง
7. ห้องพักให้เช่ารายวัน รายเดือน	3	แห่ง (เอกชน)
8. โรงน้ำดื่ม	1	แห่ง
9. โรงน้ำแข็ง	1	แห่ง
10.สถานประกอบการแปรรูปอาหารในครัวเรือน (ทำแคบหมู)	1	แห่ง

(ข้อมูล กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลแม่ตื่น ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2564)

การท่องเที่ยว

- ตลาดสดวิถีคนจากการหาของป่าออกมาขาย (ตลาดบ้านแม่ตื่น)
- วัดแม่ตื่น ตำบลแม่ตื่น อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน เป็นวัดเก่าแก่ประจำชุมชนบ้านแม่ตื่น ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2319 วัดมีการย้ายแหล่งที่ตั้งหลายครั้งจนถึงปัจจุบัน วัดแม่ตื่น เป็นศูนย์รวมจิตใจและสถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่สำคัญของชุมชน

- วัดห้วยน้ำอุ่น ตำบลแม่ตื่น อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2500 โดยครูบาวงค์ และศรัทธาจากหลายพื้นที่มาช่วยกันสร้างขึ้นแต่ยังไม่ใช้วัด ครั้งแต่สร้างเป็นสำนักสงฆ์และในปี พ.ศ.2555 ได้ขออนุญาตก่อสร้างเป็นวัดห้วยน้ำอุ่น

- อารามสันผักแหละ บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11 ตำบลแม่ตื่น อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน อารามสันผักแหละไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างวัดในสมัยใด ตามความเชื่อของคนในท้องถิ่นคือวัดของชาว ลัวะ ชนเผ่าพื้นเมืองก่อนชาติพันธุ์ไท เป็นเจ้าของพื้นที่ดั้งเดิมก่อนการสร้างชาติรัฐล้านนา โดยตำนานบ้านแม่ตื่น นั้นเคยมีปรากฏหลักฐานการสร้างที่อยู่อาศัยและวัดวาอารามโดยวัดสันผักแหละนั้นเป็นหนึ่งในวัดของชาวลัวะ นอกจากวัดสันผักแหละแล้วยังมีวัดที่อื่นที่ปรากฏร่องรอยการอาศัยอยู่ของชาวลัวะในชุมชนบ้านแม่ตื่น เคยมีคนกล่าวว่าในอดีตปี พ.ศ.2501-2502 ได้มีครูบาอภิชัยขาวปีได้เข้ามาจำวัดอยู่อาศัยที่วัดสันผักแหละและหลังจากนั้นมาวัดก็ถูกปล่อยร้าง ต่อมาได้มีพระเทียนได้เข้ามาบูรณะวัดสันผักแหละขึ้นมาอีกครั้งและจำพรรษาอยู่จนใน วันที่ 14 มีนาคม 2554 ได้มีพระสุวรรณ ได้เข้ามาจำพรรษาตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน

- อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ตื่น

อุตสาหกรรม

ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ตื่น ไม่มีสถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ปรากฏเพียงการประกอบการอุตสาหกรรมขนาดเล็กหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน เท่านั้น อาทิ การอบลำไย การทอผ้า เป็นต้น

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

ธนาคาร	1	แห่ง	สถานีบริการน้ำมัน	1	แห่ง
บริษัท	-	แห่ง	ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า	-	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	-	แห่ง	ตลาดสด	1	แห่ง
ร้านค้าต่างๆ	24	แห่ง	โรงฆ่าสัตว์	1	แห่ง
ร้านสะดวกซื้อ (7 eleven)	1	แห่ง			

กลุ่มอาชีพ/กลุ่มอาชีพ

1. กลุ่มผลิตปุ๋ย/เชื้อบิวเวีเรีย
2. กลุ่มทำน้ำมันนวดเพื่อสมุนไพร
3. กลุ่มอาชีพนวดเพื่อสุขภาพ
4. กลุ่มทำไม้กวาดทางมะพร้าว

ซึ่งภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ตื่น เป็นชุมชนขนาดเล็ก อีกทั้งประชาชนมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร จึงทำให้มีการรวมกลุ่มอาชีพกันน้อยมาก

แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม อาชีพรองคือ รับจ้างทำงานทั้งในและนอกพื้นที่

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

การนับถือศาสนา

- ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98
- วัด 2 แห่ง (วัดแม่ตื่น , วัดห้วยน้ำอุ่น)

สำนักสงฆ์ 1 แห่ง (สำนักสงฆ์สันผักหละ)

- ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1
- ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น อิสลาม ฯลฯ ร้อยละ 1

ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณเดือน เมษายน
- แห่ไม้ค้ำสาลี ประมาณเดือน เมษายน (วันที่ 15 เมษายน ของทุกปี)
- ประเพณีสงฆ์หน้าพระธาตุวัดแม่ต๋น ประมาณเดือน มิถุนายน
- ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประมาณเดือน เมษายน
- ประเพณีแห่ผ้าห่มธาตุวัดแม่ต๋น ประมาณเดือน มิถุนายน
- ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือน พฤศจิกายน
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ประมาณเดือน กรกฎาคม ตุลาคม เป็นต้น
- ประเพณีสืบชะตาลำห้วย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาล้าน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ต๋น มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำถั่วเน่า แผ่น ไม้กวาดทางมะพร้าว และการทำขนมจีน ข้าวควบ ข้าวแคบ ฯลฯ เพื่อเก็บไว้กินและไว้ขายซึ่งเป็นภูมิปัญญามาตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย ภาษาล้าน ส่วนมากร้อยละ 99 % พูดภาษาเหนือ

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ต๋น จะมีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้จากการหาของป่า เช่น หน่อไม้ เห็ด สัตว์ป่า ซึ่งเป็นสินค้าที่สร้างชื่อเสียงให้แก่คนในชุมชนบ้านแม่ต๋น ออกมาขาย ณ ตลาดสดบ้านแม่ต๋น

- วิสาหกิจชุมชนบ้านเด่นสวรรค์ หมู่ที่ 16 ตำบลแม่ต๋น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งทางกลุ่มได้มีผลิตภัณฑ์ที่เต็มไปด้วยคุณค่าทางอาหาร ถือว่าเป็นคลังอาหารของชุมชนได้โดยเจ้า ผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย

- 1) น้ำเสาวรสถม ที่คงความสดและคุณประโยชน์ของเสาวรสไว้ครบถ้วน
- 2) การแปรรูปผัก การทำน้ำจิ้มไก่
- 3) การแปรรูปผัก-ผลไม้ การทำน้ำหมักผสมบลูเบอร์รี่

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเด่นสวรรค์ (นายมนัส เสนาทาน) บ้านเลขที่ 325 หมู่ที่ 16 บ้านเด่นสวรรค์ ตำบลแม่ต๋น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน โทรศัพท์ 061-5237211

- OTOP แปรรูปผัก (ถั่วเน่า) แม่วันนอง จินาจันทร์ ที่อยู่ 84 หมู่ 3 ตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

ทรัพยากรธรรมชาติ

น้ำ

ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลแม่ตืน มีแม่น้ำลี่ไหลผ่านสามารถใช้น้ำได้ดีทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง มีการสูบน้ำใต้ดิน และจากลำน้ำลี่มาใช้ในการเพาะปลูกโดยเฉพาะพืชสวน

ป่าไม้

ในเขตเทศบาลตำบลแม่ตืน มีป่าไม้เป็นป่าชุมชนตำบลแม่ตืน และมีหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.4 (แม่ตืน) ตั้งอยู่เลขที่ 159 บ้านห้วยโป่งสามัคคี หมู่ที่ 11 ตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน หมายเลขโทรศัพท์ 053-509145

ภูเขา ในเขตเทศบาลตำบลแม่ตืนไม่มีภูเขา

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญภายในเทศบาลตำบลแม่ตืน ส่วนมากเป็นพื้นที่ ห้วย หนอง คลอง บึง และเป็นป่าไม้ เป็นส่วนใหญ่ จึงมีการส่งเสริมด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ (ฝายแม้ว) เพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาด้านภัยแล้งแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร กักเก็บน้ำเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ในการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมอีกด้วย